

دانشگاه صنعتی شریف دانشکدهی مهندسی کامپیوتر

پروژهی درس آزمایشگاه سختافزار

عنوان:

مستند نهایی پروژهی شناسایی موجود زنده در شب برای اتومبیل

نگارندگان:

علیرضا شاطری، رضا امینی

استاد گرامی:

جناب آقای دکتر اجلالی - جناب آقای دکتر فصحتی

زمستان ۱۴۰۱

فهرست مطالب

۶	م <u>قل</u> مه	١
٨	ديتاشيت محصول	۲
٩	معماری سیستم	٣
١١	۱-۳ طراحی و پیادهسازی	
١١	۳-۱-۱ دوربین حرارتی	
۱۵	۳-۱-۳ چراغهای LED	
18	۳-۱-۳ بخش نرم افزاری اصلی	
۲.	۴-۱-۳ بسته بندی	
۲۱	قيمت	۴
77	خروجي	۵
77	۱-۵ تست در روشنایی	
74	۲-۵ تست در تاریکی	
Y V		ç

فهرست تصاوير

١.	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	تم	بسب		ی ا	Y ;) با	طح	سع	ی	ىمار	مع	1-4
۱۲																												A	ιN	1G	883	33	۲-۳
۱۲																						A	lΝ	10	38	83	3	ىور	سن	. (مال	اتع	٣-٣
۱۳									•										•		•				.ار	مد	از	لى	5	ک	ماتي	ش	4-4
۲۳																										ی	ناي	رشا	رو	د ر	ىت	تس	۱-۵
																																	۷-۵

فهرست جداول

۱-۴ جدول قیمت محصول (قیمتها به واحد هزارتومان) ۲۱

مقدمه

محصول نهایی این پروژه، یک سیستم دید در شب است که درون اتومبیل قرار میگیرد و به راننده در هنگام رانندگی در تاریکی، کمک به سزایی میکند. در این سیستم اطلاعات از طریق یک دوربین حرارتی به ماژول رزپری منتقل می شود و کدهایی که در رزپری قرار داده شده است با انجا پردازش تصویری ساده، تشخیص خواهد داد که آیا موجود زندهای در میدان دید راننده حضور دارد یا خیر. همچنین از طریق چراغ و صدا نتیجه را به راننده اطلاع می دهد.

به صورت دقیق تر، این محصول با کمک یک دوربین مادون قرمز، می تواند دمای موانع در سر راه راننده را از فاصله ی دور تشخیص دهد. سپس اگر دمای قسمتی از تصویر روبه رویش نسبت به دمای محیط به مقدار نسبتا قابل ملاحظه ای بالا تر باشد، سیستم متوجه حضور یک موجود زنده شده و شروع به هشدار دادن به راننده می کند. نکته ای که وجود دارد این است که اگر این تغییر دما آن قدر بالا باشد که دیگر نتواند به عنوان دمای واقعی بدن یک موجود زنده در نظر گرفت، آنگاه سیستم نیز موجود زنده ای را شناسایی نمی کند زیرا تنها محدوده ی دمایی خاصی ست که می توان مربوط به دمای بدن موجودات زنده باشد.

مزیت رقابتی اصلی این محصول هزینه ی پایین ساخت آن است که با تغییر در بعضی از ماژولهای سیستم، حتی میتوان به هزینه ی کمتر نیز رسید. همچنین محصول نهایی بسیار کوچک خواهد بود زیرا به جای چراغهایی که در نمونه ی اولیه ی ما استفاده شده است، در واقع باید چراغهای خود اتومبیل قرار بگیرد و چون روشن کردن این چراغها از طریق ارتباط با کامپیوتر ماشین ممکن است در نتیجه کافیست

فصل ۱. مقدمه

پس از انجام پردازشها توسط رزپری و سنسورها، دستور روشن شدن چراغها را به کامپیوتر اتومبیل ارسال و آنها را روشن کرد.

ديتاشيت محصول

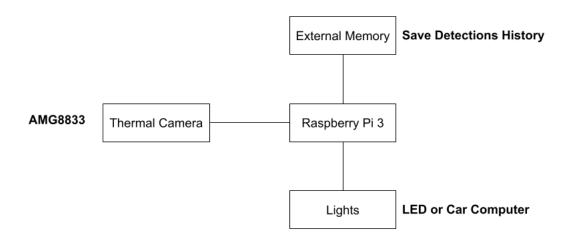
محدودهی دمای قابل استفاده	$-1 \cdot {}^{\circ}C - V\Delta {}^{\circ}C$
ولتاژ ورودى	۵ ولت
جريان ورودي	۲ آمپر
ابعاد	\\\dag{c}m * \\ \cdot cm * \\dag{c}m
وزن	۴۰۰ گرم
محدودهی دمایی تشخیص موجود زنده	$ au \cdot \circ C - \Delta \cdot \circ C$

[•] وزن محصول بسته به شرایط و مواد مورد استفاده در تولید جعبهی آن متغیر است.

معماری سیستم

سیستم طراحی شده از ۲ قسمت اصلی ساخته شده است. قسمت سخت افزاری که شامل رزپری و سنسور حرارتی و مدارها می شود. قسمت نرم افزاری نیز که شامل پیاده سازی نرم افزاری است که در رزپری پای اجرا شده و توابع قسمت مختلف را مدیریت می کند.

معماری سطح بالای سیستم در شکل ۱-۲ قابل مشاهده است.

شكل ٢-١: معماري سطح بالاي سيستم

۱-۳ طراحی و پیادهسازی

اصلی ترین قسمت این پروژه، طراحی و پیاده سازی قسمت های سخت افزاری آن است. در زیر لیستی از قطعات سخت افزاری مورد استفاده آمده است و پس از آن توضیحاتی در مورد هر یک از سنسورها و نحوه کارکرد و راه اندازی آن ذکر شده است.

- Raspberry Pi 3 برد •
- سنسور دوربين حرارتي AMG8833
 - چراغهای led

۳-۱-۱ دوربین حرارتی

یک آرایه سنسور مادون قرمز کم هزینه است که توسط پاناسونیک توسعه یافته است. برای استفاده با میکروکنترلرها در یک ماژول با شیفترهای سطح و تنظیم کننده ولتاژ یکپارچه شده است که برق و داده ۳ تا ۵ ولت را می دهد.

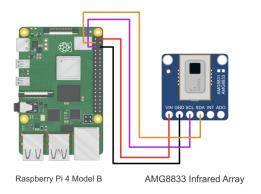
این سنسور تنها ۶۴ پیکسل (۸×۸) دارد که خیلی زیاد نیست اما برای آزمایش کافی و کار با آن ساده است، همچنین قیمت مناسبی نیز دارد.

ماژول را میتوان به راحتی به برد متصل کرد و دادههای دمایی تصویر را دریافت و پردازش نمود.

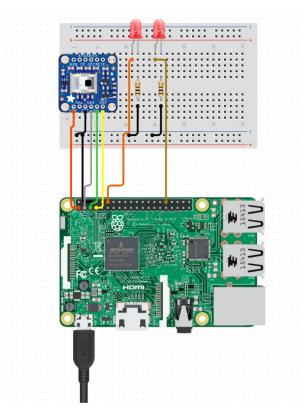
شكل ۲-۳: AMG8833

در تصویر زیر نیز می توانید نحوه ی اتصال این ماژول به رزپری را مشاهده کنید.

شكل ٣-٣: اتصال سنسور AMG8833

همچنین در تصویر زیر می توانید یک شماتیک کلی از نحوه ی اتصال کامل مدار ببینید.

شکل ۳-۴: شماتیک کلی از مدار

برای خواندن مقادیر از کتابخانهی smbus استفاده شده است. البته این کتابخانه مخصوص این ماژول نمی باشد و صرفا خواندن سریال از طریق i2c را برایمان راحت کرده است. در نتیجه کد اصلی خواندن دیتا دز دوربین حرارتی پیاده سازی شده است که در ادامه خواهید دید.

بخشهای مهم پیادهسازی مربوط به این قسمت را میتوانید در زیر مشاهده کنید. (برای جزئیات بیشتر به کد اصلی موجود در رییازیتوری گیتهاب مراجعه کنید)

```
import smbus # i2c bus

class i2c_driver(object):

# Here is the most important function that reads serial
# data from amg8833 sensor in little_endian order.

def read16(self, register, little_endian=True):
```

https://pypi.org/project/smbus2/\

```
# read 16-bits from specified register
          result = self._bus.read_word_data(self._address, register) & 0
     xFFFF
         if not little_endian:
              result = ((result << 8) & 0xFF00) + (result >> 8)
          return result
17 class AMG8833(object):
      # This important function gets the serial data and converts it
      # to temperatures in Centigrades. The return value of this function
     # will be an 8x8 matrix.
     def read_temp(self, PIXEL_NUM):
          T_arr = [] # temp array
          status = False # status boolean for errors
          for i in range(0, PIXEL_NUM):
              raw = self.device.read16(GE_PIXEL_BASE + (i << 1))</pre>
              converted = self.twos_compl(raw) * 0.25
              if converted < -20 or converted > 100:
                  return True, T_arr # return error if outside temp window
              T_arr.append(converted)
          return status, T_arr
```

در نهایت تابعی که برای خواندن کل آرایه ۸ در ۸ نهایی استفاده می شود، تابع read_temp از کلاس تعریف شده در این کد است. این تابع آرایه ای شامل ۶۴ عدد integer برمی گرداند که هر کدام از این اعداد دمای یک پیکسل از ۶۴ پیکسل قابل دید توسط دوربین را نمایش می دهد. سپس این آرایه به کمک numpy به صورت یک مارتیس ۸ در ۸ در می آید که در ادامه خواهیم دید.

۳-۱-۳ چراغهای LED

با توجه به اینکه اتصال چراغهای LED تنها نیاز به یک ولتاژ صفر و یک ولتاژ فعال دارد، از توضیح نحوه اتصالشان صرف نظر میکنیم. در ادامه میتوانید کد پیادهسازی شده برای روشن یا خاموش کردن چراغها را مشاهده کنید.

```
import RPi.GPIO as GPIO
3 class PinHandler:
     # This class, with its methods, helps us to manage LED lights.
     # Actually makes a wrapper to turn on or off the lights
     # easilly with just a method call.
     @staticmethod
     def left_on():
         GPIO.output(Pin.LEFT.value, GPIO.HIGH)
     @staticmethod
     def left_off():
         GPIO.output(Pin.LEFT.value, GPIO.LOW)
     @staticmethod
     def right_on():
         GPIO.output(Pin.RIGHT.value, GPIO.HIGH)
     @staticmethod
     def right_off():
         GPIO.output(Pin.RIGHT.value, GPIO.LOW)
```

همانطور که در کد می توان دید، ۲ تابع روشن کردن و ۲ تابع خاموش کردن چراغ داریم که هر جفت از خاموش و روشن کردنها مربوط به یکی از جهات راست یا چپ است.

۳-۱-۳ بخش نرم افزاری اصلی

در کنار کدهای قبلی، یک کد اصلی نیز وجود دارد که مغز متفکر سیستم است و با توجه به شرایط و به تناسب از توابع تعریف شده استفاده میکند. در این قسمت بخشهای مختلف این کد را بررسی میکنیم. در ابتدا کتابخانههای مورد نیاز را import میکنیم. در اینجا از کتابخانه اول این الله داشتن تاریخچه تشخیصهای سیستم از موجودات زنده استفاده میکنیم. همانطور که میبینید این تاریخچه در فایلی با اسم history.log ذخیره میشود.فرمت لاگ خروجی را نیز میتوانید در زیر ببینید:

2022-12-20 16:07:25,426 - LEFT - 30.0625

سپس تعداد متغیر اولیه تنظیم شده است که هرکدام استفاده خاص خود را دارند. به عنوان مثال متغیرهای MIN_TEMP و MAX_TEMP بازه ی دمایی موجودات زنده را برای سیستم مشخص می کند.

```
import logging
import numpy as np

MIN_TEMP = 29 # Minimum temperature needed to turn on the lights
MAX_TEMP = 50 # Maximum temperature that can be related to a living thing
```

برای تشخیص موجود زنده دو تابع اصلی وجود دارد. در تابع generate_submatrices پنجرهای ۲ در ۲ در نظر گرفته می شود و این پنجره روی کل ماتریس ۸ در ۸ حاصل از خواندن داده های دوربین حرارتی لغزانده می شود و روی هر ۴ درایه از این ماتریس که قرار گرفت، میانگین دماهای این ۴ خانه را محاسبه می کند. با توجه به اینکه این میانگین در بازه ی تعریف شده وجود دارد یا نه، تشخیص می دهد که موجود زنده جلوی سیستم وجود دارد یا خیر. این میانگین گیری برای جلوگیری از خطای احتمالی پیکسل های جداگانه است تا سیستم منعطف تر کار کند و با کوچیکترین تغییر دما واکنش نشان ندهد. در ادامه می توانید کد مربوط به این دو تابع را مشاهده کنید.

```
def generate_submatrices(matrix, sub_size=2):

# This function generates all possible NxN submatrices of
# a given matrix.
```

```
submatrices = []
      for i in range(len(matrix) - sub_size + 1):
          for j in range(len(matrix) - sub_size + 1):
              direction = LEFT
              if j == len(matrix) / 2 - 1:
                  direction = MID
              elif j >= len(matrix) / 2:
                  direction = RIGHT
              submatrices.append(
                  (direction, matrix[i:i + sub_size, j:j + sub_size]))
      return submatrices
def decide_lights(sub_matrices):
      # This function decides which light to turn on
      # based on the location of the high temperature
      # points.
      for direction, sub_matrix in sub_matrices:
          mean = np.mean(sub_matrix)
          if MIN_TEMP <= mean <= MAX_TEMP:</pre>
              if direction == LEFT:
                  # Turn on the left light
33
                  pin_handler.left_on()
                  found_left = True
              elif direction == RIGHT:
                  # Turn on the right light
                  pin_handler.right_on()
                  found_right = True
```

```
# Turn on both of them

pin_handler.left_on()

pin_handler.right_on()

found_right = True

found_left = True

# If there wasn't any living thing on the left side

# so, turn off the left light

if not found_left:

pin_handler.left_off()

# If there wasn't any living thing on the right side

# so, turn off the right light

if not found_right:

pin_handler.right_off()
```

در تابع generate_submatrices تمام ماتریسهای ۲ در ۲ ممکن استخراج می شود. همچنین در همین تابع تشخیص داده می شود که هرکدام از ماتریسهای ۲ در ۲ تولید شده، در کدام سمت راننده است، در چپ یا راست. این تشخیص جهت به این دلیل است که چراغ درست روشن شود. اگر موجود زنده در سمت راست بود، چراغ راست و اگر در چپ بود چراغ چپ روشن شود. در تابع decide_lights نیز بر اساس داده های تولید شده از تابع قبل، تصمیم گرفته می شود که کدام چراغها روشن و یا خاموش شوند. همچنین فرایند ثبت شناسایی ها در تاریخچه نیز در همین تابع انجام می گیرد. این کار با صدا زدن تابع ای ای ای ای ای این تابع را می توانید در زیر ببینید.

```
def log(direction, mean, sub_matrix):
    # Save any detection of living thing

logging.info(f"{direction} - {mean} - {sub_matrix}")
```

در نهایت یک تابع main وجود دارد که در یک حلقه ی بینهایت مقادیر دوربین حرارتی را خوانده و توابع تعریف شده در بالا را صدا میزند. این کد را میتوانید در زیر مشاهده کنید:

```
2 def main():
      # This function acts as a coordinator that calls
      # all needed functions to read data from sensor
      # and decide to turn on the correct light based
      # on the position of the detected living thing.
      t0 = time.time()
      sensor = []
10
      while (time.time() - t0) < 1:</pre>
          sensor = amg8833_i2c.AMG8833(addr=0x69)
      pixels_resolution = (8, 8)
      pixels_to_read = 64
15
      while True:
          # Read serial data from sensor
          status, pixels = sensor.read_temp(pixels_to_read)
          if status:
              continue
          # The temperature of the thermistor used in the sensor
          T_thermistor = sensor.read_thermistor()
          # Trasnforming sensor serial data to an 8x8 numpy array
          pixels_reshaped = np.reshape(pixels, pixels_resolution)
27
          # Generate all 2x2 submatrices
          submatrices = generate_submatrices(pixels_reshaped)
          # Turn on/off the lights based on the values of sensor's data
          decide_lights(submatrices)
```

```
34
35 if __name__ == '__main__':
36 main()
```

در این تابع ابتدا دوربین حرارتی اتصالش برقرار شده سپس همواره ۶۴ پیکسل از آن خوانده می شود و به صورت یک ماتریس ۸ در ۸ تبدیل می شود. سپس ماتریسهای ۲ در ۲ تولید شده از آن به تابع decide_lights داده می شود تا تصمیمگیری های مربوط به چراغها را انجام دهد. این فرایند تا زمان خرابی سیستم یا قطع آن توسط کاربر انجام خواهد شد.

۳-۱-۳ بسته بندی

این قسمت هنوز طراحی نشده است.

قيمت

یکی از مسائل مهم در طراحی محصول قیمت آن است. البته با توجه به این که این محصول به صورت نمونه اولیه طراحی شده است، طبیعتا قیمت تمام شده آن از محصولی که بخواهد تولید عمده بشود بالاتر خواهد بود. در جدول ۲-۱ قیمتی تخمین زده شده و هزینه نهایی پروژه آورده شده است.

قیمت نهایی	قيمت تخميني	قطعه	ردیف
•	٣١٠٠	Raspberry PI 3B	١
11	11	AMG8833	۲
17.	١	Flash USB	٣
•	40	LED	۴
•	۲۵	Board	۵
177.	440.	Total	١٨

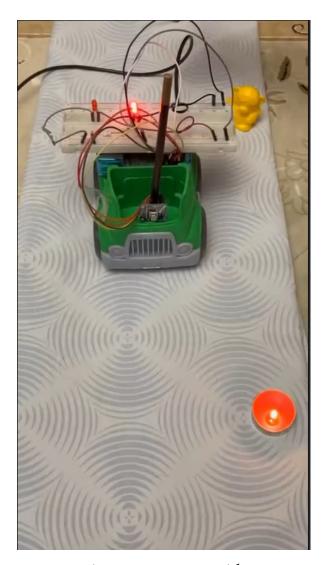
جدول ۲-۱: جدول قيمت محصول (قيمتها به واحد هزارتومان)

خروجي

در این قسمت خروجی دستگاه را طی چند اجرای نمونه بررسی میکنیم.

۵-۱ تست در روشنایی

در تصویر زیر میتوانید مشاهده کنید که چرا سمت چپ خودرو در حضور یک منبع حرارتی جلوی سنسور روشن شده است. همچنین این منبع در سمت چپ خودرو قرار دارد.

شکل ۵-۱: تست در روشنایی

در زیر میتوانید مقداری که اجرای کد، در خروجی استاندار (stdout) خود نمایش میدهد قبل و بعد از روشن شدن چراغ مشاهده کنید.

آرایه خروجی زیر، قبل از قرار گرفتن شمع در برابر خودرو است. همانطور که میبینید تمام دماهای نشان داده شده برای هر پیکسل، تقریبا برابر همان دمای محیط است.

```
      1
      [[23.1
      24.4
      24.4
      23.2
      24.7
      23.6
      23.8
      23.8]

      2
      [24.1
      24.4
      24.9
      23.7
      24.8
      23.5
      23.9
      23.3]

      3
      [23.6
      24.
      24.7
      24.3
      24.7
      24.9
      24.7
      24.
      ]

      4
      [24.9
      23.2
      23.7
      24.9
      24.3
      23.6
      23.7
      23.7]

      5
      [23.8
      23.6
      23.
      24.9
      24.1
      24.6
      23.6]

      6
      [23.8
      23.6
      23.
      23.3
      24.9
      24.1
      24.6
      23.6]
```

```
7 [23.3 23.5 24.8 23.3 23.3 24.2 24. 24.9]
8 [23. 23.2 24.7 23. 24.3 23.9 23. 24.6]]
```

اما پس از قرار گیری منبع گرما در برابر خودرو، تغییری ملموس در سمت راست ماتریس خروجی مشاهده می شود که نشان از افزایش دما در ناحیه خاصی از محیط دارد. این تغییر دما به احتما قوی می تواند مربوط به حضور یک موجود زنده در جلوی خودرو باشد. پس در همین زمان است که دستگاه با روشن کردن چراغ سمت چپ، به راننده هشدار می دهد که موجودی زنده در سمت چپ او قرار دارد.

```
[[23.8 24.8 24.2 24.4 23.4 39.6 40.4 40.2]
[23.3 23.4 24.4 23.4 23.5 40.4 39.9 39.9]
[24.6 23.8 23.6 24.2 24.8 39.2 40.4 39.]
[23. 24.2 24.9 24.5 23. 47.3 39.2 49.8]
[23.5 24. 24.1 23.8 24.5 49.9 40.2 48.5]
[23.4 24.2 24.4 24.4 23.4 39. 40.9 39.3]
[23.6 23.6 23.7 24.2 23.2 40.6 39.9 39.5]
[23.5 24.4 23.5 24.8 23.1 40.3 39.7 40.1]]
```

۵-۲ تست در تاریکی

در تصویر زیر می توانید مشاهده کنید که چرا سمت راست خودرو در حضور یک منبع حرارتی جلوی سنسور روشن شده است. همچنین این منبع در سمت راست خودرو قرار دارد.

شکل ۵-۲: تست در تاریکی

در زیر میتوانید مقداری که اجرای کد، در خروجی استاندار (stdout) خود نمایش میدهد قبل و بعد از روشن شدن چراغ مشاهده کنید.

آرایه خروجی زیر، قبل از قرار گرفتن شمع در برابر خودرو است. همانطور که میبینید تمام دماهای نشان داده شده برای هر پیکسل، تقریبا برابر همان دمای محیط است.

```
1 [[23.1 23. 23.7 24.3 24.1 24.7 24.2 23.4]
2 [24.2 23.4 24. 24.5 24.7 23.1 23.9 24.9]
3 [24.4 23.3 24.9 24.9 24.4 24.9 23.6 23.1]
4 [24.4 23.7 23.4 24.7 23.9 24.3 23.6 23.3]
5 [24.4 24.3 23.3 23.1 24.2 23.9 23.5 23.4]
6 [23.5 23.2 24.8 23.8 23.5 23.7 23.7 24.1]
```

```
7 [23.6 23.7 23.5 24.5 23.1 23.8 24.6 23.]
8 [24.1 24.2 24.2 24.4 23.2 24.1 24.4 24.]]
```

اما پس از قرار گیری منبع گرما در برابر خودرو، تغییری ملموس در سمت چپ ماتریس خروجی مشاهده می شود که نشان از افزایش دما در ناحیه خاصی از محیط دارد. این تغییر دما به احتما قوی می تواند مربوط به حضور یک موجود زنده در جلوی خودرو باشد. پس در همین زمان است که دستگاه با روشن کردن چراغ سمت راست، به راننده هشدار می دهد که موجودی زنده در سمت راست او قرار دارد.

```
[[45.1 45. 45.7 46.3 24.1 24.7 24.2 23.4]

[46.2 45.4 46. 46.5 24.7 23.1 23.9 24.9]

[46.4 45.3 46.9 46.9 24.4 24.9 23.6 23.1]

[51.4 50.7 45.4 46.7 23.9 24.3 23.6 23.3]

[54.4 53.3 45.3 45.1 24.2 23.9 23.5 23.4]

[45.5 45.2 46.8 45.8 23.5 23.7 23.7 24.1]

[45.6 45.7 45.5 46.5 23.1 23.8 24.6 23.]

[46.1 46.2 46.2 46.4 23.2 24.1 24.4 24.]]
```

جمعبندي

در این پروژه به پیادهسازی سیستم دید در شب اتومبیل پرداختیم که به راننده برای جلوگیری از سانحه در محیطهای تاریک کمک میکند. در این سیستم با استفاده از سنسور دوربین حرارتی که از طریق جذب مادون قرمز عمل میکند و همچنین واحد پردازشی رزپریپای، حضور یک موجود زنده جلوی دید راننده را تشخیص و به کمک چراغها به اون هشدار دادیم.

در کنار طراحی کلی و نحوه پیادهسازی، تمام کدهای مربوط به این محصول نیز به صورت متن باز در گیتهاب پروژه قراره گرفته است و هرکسی میتواند با کمک این کدها به بهبود و ارتقاء این سیستم کمک کند و یا با الهام از آن، پیاده سازی خاص خودش را ارائه دهد.

آنچه محصول ما را از دیگر محصولها متمایز میکند قیمت بسیار پایین تمامشده ی آن است که می توان حتی بیشتر آن را کاهش داد. به عنوان مثال با استفاده از آردوینو به جای رزپری و همچنین استفاده از چراغهای خودرو به جای چراغهای مجزا برای سیستم. حتی می توان در هنگام پیاده سازی این سیستم برای خودرو، کد آن را به عنوان یک نرم افزار در اختیار کامپیوتر خودرو قرار داد و تمام مسئولیت های رزپری را به کامپیوتر اتومبیل سپرد.